

**Augustinianum Systema De Gratia Ab Iniqua Bajani, Et
Janseniani Erroris Insimulatione Vindicatum, Sive
Refutatio Librorum Quorum Titulus Bajanismus, Et
Jansenismus Redivivi In Scriptis PP. FF. ...**

Bellelli, Fulgenzio

Monachii [u.a.], 1749

§. V. De aliis Jansenii propositionibus, & de his opposita Thomistarum &
Augustinianorum sententia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83741](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83741)

absque auxilio efficaci potentiam *proxime expeditam* ad implenda praecepta, aut inscienter admodum, aut inique Janse-
niane hæreseos insinuari.

11.
Concluditur
hæc materia
ratiocina-
tione efficaci.

XI. Absolvam denique hunc paragra-
phum ratiocinatione planissima. Justis
aliquando deest gratia adjuvans, coope-
rans, & efficax, qua actu adimpleant
Dei praecepta. Id primum constat ex-
perimento. Deinde hoc tenentur con-
cedere omnes illi Theologi, qui negant
dari in hoc statu auxilium sufficiens
Molinistico sensu, illud nempe, quo abs-
que adjutorio liberum arbitrium appli-
catur ad actum: negant vero tale auxi-
lium sufficiens sensu Molinistico quot-
quot, ut arbitrium applicetur ad actum,
exigunt auxilium efficax. Tandem id

constat ex Theologica ratione petita ex
Ecclesiæ orationibus; nam etiam justii,
ut perseverent in accepta justitia, debent
Deum orare, ac petere speciale adju-
torium, sine quo illos perseverare non
posse definit Tridentina Synodus sess. 6.
can. 22. Si itaque hoc adjutorium justii
petunt, illud non habent: *Nam*, ut in-
quit Augustinus de nat. & gratia cap. 18. *Aug. tom. 5. pag. 135.*
num. 20. *quid stultius, quam orare ut*
facias, quod in potestate habeas? ideoque
deest aliquando justis auxilium *proxime*
sufficiens, quatenus auxilium *proxime*
sufficiens est illud, *quo habito nihil ulte-*
rioris adjutorii à Deo dandum superest,
ut praecepta possint reapse adimpleri; ut
cum Norisio inquit Theologi præcla-
rissimi; de quibus §. 2. num. 9. & sequen-
tibus.

§. V.

*De aliis Jansenii propositionibus, & de his opposita Thomistarum
& Augustinianorum sententia.*

S U M M A R I U M.

Ostenditur ex dictis, præsens systema contrarium
esse eadē propositioni jansenii.

1. Fundamentum Norisii ad amoliendam à se
Jansenismi calumniam.
2. Quod reboratur ex P. Macedo.
3. Præcluditur effugium quoddam adversario.
4. Solvitur instantia alia adversarii.
5. Gratia sufficiens efficax est respectu parvarum
voluntatum, ad quas datur, etiam juxta
congruitas.
6. Etiam juxta Thomistas.
7. Duplex differentia horum à Jansenio.

8. Cum Thomistis conveniunt Augustiniani circa
gratiam sufficientem.

9. Et efficacem.

10. Differentia Thomistarum quorundam ad præ-
sentem controversiam nil facit.

11. Concordant etiam Thomistæ, & Augustiniani
in adstruendis gradibus gratiæ.

12. Item in concilianda libertate indifferentiæ
cum gratia efficaci.

13. In quibus à Jansenio differant etiam ii, qui
gratiam in delectatione victrici constituunt.

Ex dictis
ostenditur,
præsens sy-
stema con-
trarium esse
2.æ propo-
sitioni Jan-
senii.

DE secunda, tertia, & quarta Jansenii
propositionibus non opus foret plura
dicere; constat enim ex §. 3. Jan-
senianam hæresem in eo sitam esse, quod
Janseniani negent auxilium *sufficiens* dis-
tinctum ab *efficaci*, & nolint sub auxi-
lio efficaci consistere *libertatem indiffe-*
rentiæ. Ex paragrapho autem proxime
precedenti evidentissimum est, non posse
tandem Jansenianos traduci Theologos
asserentes non dari in hoc statu gratiam
sufficientem, quæ conferat *potentiam*
proxime expeditam ad efficiendum opus,
quæ gratia non sit efficax; cum tot,
tantique Theologi, quot & quales sunt
superius recensiti, doceant illud esse au-
xilium *proxime sufficiens*, sive illud esse
auxilium dans potentiam *in ordine ad*
actum completam atque expeditam, quo
habito nullum aliud necessarium est, ut

R. P. Bertii Theol. Tom. X.

liberum arbitrium erumpat in actum:
neque in hoc infirmitatis statu auxilium
sine quo non, seu sufficiens, distinctum-
que ab auxilio *quo*, seu efficaci, sit eo
modo sufficiens, quo erat in Adam; sed
proxime sufficiens sit, ut repetam Sua-
resii verba, ad *primam dispositionem*, &
respectu *ulterioris actus* sufficiens tantum
remote. Atque id est apertissime secun-
dam Jansenii propositionem rejicere: nam
si in hoc statu datur gratia remote suffi-
ciens, quæ scilicet in nobis producit par-
vam, remissam, infirmamque volun-
tatem, cui obstitit concupiscentiæ rebel-
lio, & quæ nondum inspirat voluntatem
robustam, validamque, quæ proxime
sufficiat ad implenda mandata; conse-
quens est dari in statu naturæ lapsæ in-
teriore gratiam, cui ab humana volun-
tate resistitur.

G

I. Hac

Vide §. 2.
num.

1.

Fundamen-
tum Norisii
Janfenismi
suspicionem
in materia
hac à se
amolientis.
Noris tom. 1.
column.
1471.
* Citandus
erat Janf.
lib. 2. cap. 32.
sed est error
Typographi;
Noris enim
recte laudat
pag. 235. ubi
hac habentur.

Janf. ibidem
col. 236.

De Theolog.
discipl. tom.
3. pag. 217.
et 218.

2.

Quod robo-
ratur ex P.
Macedo.

I. Hac ratione affectam sibi Janfeniani erroris calumniam repellit illustis Noris ad *Germanitatem* decimam quintam: ubi ostendit suam à Janfenio discrepantiam, propterea quod in Vindiciis pag. novæ edit. 895. adductis Augustini testimoniis demonstraverit nos *gratiæ debili, incongruæ, ac remote sufficienti resistere*; cum Janfenius de Gratia Christi * lib. 2. cap. 22. omnem gratiam incongruam rejecerit, scribens, *Nunquam in scriptis suis universis Augustinus illam Christi infertam gratiam congruam appellavit, multo minus incongruam, quod aliqui recentiores ausi sunt.* Quibus verbis à Noris citatis Janfenius hæc alia subjicit: *Cujus rei si quis radicem scire velit, meminisse debet, nullam gratiam actualem ab Augustino pro illa vera Christi gratia agnosci, quam tanquam medicus infirmæ voluntatis attulit, nisi quæ agit & peragat effectum: omnis alia, qualiscunque fuerit, ab ipso ad legem doctrinamque relegatur.* Unde magis apparet negari à Janfenio, quod illa sit gratia Salvatoris, quæ non est efficax, sive, ut ille inquit, *effectum non peragit.* Immo non alia ratione dici bonam Janfenius autumat, nisi quod semper hominem efficiat bonum & consequenter semper congrua sit, & congrue moveat voluntatem. Quare juxta Janfenium gratia non congrua, & quæ hominem non efficit bonum, non potest bona appellari; ideoque illi plurimum Janfenio adversantur, qui etiam gratiam non congruam, vel sufficientem, quæ effectum non peragit, commendant, utilem prædicant, & Salvatori omnium hominum acceptam referunt. Hoc pacto, ut aiebam, Cardinalis Norisius se una, ac nos simul, qui eadem omnino scripsimus, ubi egimus de Janfeniana secunda propositione, à veteribus novisque calumniis invictæ, naviterque defendit.

II. Produxit eo loci Norisius testimonia quædam P. Macedi, qui tom. 2. Col. lat. 7. diff. 3. sect. 7. pag. 362. probat contra Janfenium dari gratiam inefficacem, cui resistitur, ex quo tradat Augustinus quasdam gratias parvas & remissas, non efficaces & vehementes, quæ in nobis efficiunt voluntates parvas & infirmas, non validas & robustas, quibus præcepta non implentur, atque adeo cum his operantes in lege Dei deficiunt, nisi ampliori gratia juvantur; & pag. 366. col. 2. Gratia excitans interdum vincitur, cum parva est, & remissa; interdum vincit, cum est magna & intensa, ut superet resistantiam voluntatis. Simi-

lia nos tom. 3. pag. 216. ubi hanc doctrinam pluribus Augustini locis confirmavimus. In Norisium itaque, & in P. Macedum, ut alibi monuimus, conviciator insurgit, adicitque causam sæpe iterumque discussam. Qui plura de Norisio, & P. Macedo, horumque sententia scire desiderat, memoria, ac lectione repetat quæ dicta sunt §. secundo hujus dissertationis.

III. Nullatenus vero audiendi sunt novatores, qui reponere solent Janfenium rejecisse solummodo gratiam sensu Molinistico sufficientem, non autem sufficientem sensu Thomistico; nam præterquamquod luculenter ostendimus hoc commentitium, & inane subterfugium esse §. 3. num. 3. innumera alia produci possunt Janfenii testimonia, quibus mendacium istud redarguatur. Rejecta enim lib. 3. de Gratia Christi cap. 1. gratia sufficiente, ut traditur à Molinistis, de illa gratia sufficiente, quæ satis est ut homo dicatur posse, quamvis alia adhuc necessaria sit ut de facto operetur, quam gratiam constat esse sufficientem sensu Thomistico, *Talem sufficientem* (inquit Janfenius) *fortasse non diffculter S. Augustinus admitteret quamvis esse veram illam Christi gratiam, de qua quæstio est, pernegaret.* Ac deterior sequenti capite, *Quid homini misero perniciosius, quam illa gratia abundare quam nemo unquam, fatentibus etiam Scholasticis, nisi majorem damnationem assecutus est?* His autem verbis Janfenius non solum rejicit, sed etiam inutilem ac perniciosam appellat gratiam sufficientem, & quidem sensu Thomistico. Libro demum x. cap. 2. *Sufficientia adjutoria*, ait Janfenius, *nulla omnino post lapsum*

3.
Præcluditur
effugium
quoddam
adversarii.

Janf. col. 249.
in fine.

Janf. ibid.
col. 257.

ibid. pag.
1013.
sunt.

4.
Solvitur alia
instantia ad-
versario-
rum.

IV. Inquires fortassis, At nec Janfenius parvam voluntatem, & gratiam parvam, velleitates excitantem ullibi negat, sed eam aperte adstruit lib. 2. de gratia cap. 27. aliisque in locis compluribus. Responsionem excipias. Principio quid ad me, si Janfenius sapuit aliquando? Quid etiam, si pugnancia conscripsit? Deinde quid hac objectionatione contendis, num Janfenianum esse Norisium, qui proficundo gratiam, qua inspiratur parva ac debilis voluntas, se non esse Janfenianum ostendit? At de viro sapientissimo Romani Censores longe diversum judicium pronuntiârunt; & quem adversarii Janfenianum dixere, Romani Pontifices appellârunt *splendidissimum Ecclesie lumen*. Præterea agnovit quidem Janfenius gratiam parvam, sed primo ait non plus illam

Janf. de grat.
Salvat lib. 2.
a. 27. col. 211.

Janf. colum.
1035 in fine
cap. 7.

Janf. col. 210.
in fine &
211.

Ibid. colum.
212.

Van-Waure
pag. 272. &
seq. edit.

Anuerpia.

illam valere, quam valeat lex & doctrina, scribens in eodem lib. 2. de Gratia Salvatoris cap. 27. *Qui ergo scit Deum super omnia diligendum, spe ac fide colendum, & similia, & nondum ita diligit, sperat, & credit ut lex jubet, nondum illa ipsa quidem didicit secundum gratiam, sed tantummodo secundum legem: & cap. 7. libri decimi, Quidquid, inquit, sufficientis gratia præter istam agendi gratiam (quæ operatur & perficit effectum suum) excogitatum est, hoc totum Augustino ad legem pertinet, nec extra limites gratiæ Pelagianæ constitui debet.* Deinde Janſenius existimavit illam gratiam, quæ dat parvam, infirmamque voluntatem, esse gratiam Christi, si comparatur ad ipsam voluntatem parvam, quam tribuit; at negavit esse gratiam Christi, si comparatur ad effectum ad quem inclinatur, & ad quem dat potentiam saltem remote sufficientem, ut constat ex præcitato cap. 27. libri 2. ubi post illa verba superius producta, *Qui ergo scit Deum super omnia diligendum, spe ac fide colendum, & similia, & nondum ita diligit, sperat & credit ut lex jubet, nondum illa ipsa quidem didicit secundum gratiam, sed tantummodo secundum legem, immediate prosequitur: Quamvis interim aliud quippiam quod prævium esse solet, ut verbi gratia, quod in Deo vel charitate ac fide ipsius sibi quoquo modo placeat, illosque actus quadam velleitate desideret, & similia secundum gratiam potuerit didicisse.* Itaque in sensu Janſenii gratia tenuissimum velle inspirans est gratia Salvatoris comparate tantum ad ipsum velle pertineat; & in ordine ad actum, cujus voluntas illa parva inspiratur, est gratia duntaxat Pelagiana: cumque hæc gratia perficiat id, ad quod datur, nempe illud tenuissimum velle, comparate autem ad actum cujus voluntatem inspirat, & quem non perficit, nullatenus sit gratia Christi; sequitur omnem gratiam Christi juxta Janſenium esse efficacem, & nulli interiori gratiæ resisti. Quapropter paulo post adducta verba inquit Janſenius: *Quisquis jam alia divina gratiæ adjutoria infirmis hominibus afferre nititur, quæ deserant si velint, cum quibus tanquam sufficientibus operentur si velint, nihil aliud imprudens facit, nisi ut originalis peccati virus evacuet, illas liberi arbitrii vires esse, Christum frustra venisse, & gratis mortuum esse persuadeat.* Vide, si plura cupis, Augustinum Europæum nostri Philippi Van-Waure egregie mentem Janſenii explicantis lib. 3. de prop. 2. sect. 3. Vide etiam an præva Janſenii doctrina.

R. P. Berti Theol. Tom. X.

doctrinæ opponantur quæ nos scripsimus libro XIV. cap. 8. sive tom. 3. pag. 102. & lib. XVII. cap. 3. eodem tom. 3. pag. 214. & miraberis calumniantium imposturas, atque mendacia.

V. Arbitramur utique nos gratiam illam inspirantem infirmas ac debiles voluntates, quæ est suo modo *sufficiens* ad peragendum opus ad quod inclinatur, atque ad illud opus foret etiam *sufficiens* proxime, nisi illi obisteret humana voluntas, esse efficacem respectu earundem voluntatum debiliū & infirmarum; sed nulla ratione promeretur sententia hæc nostra censuram aliquam, notamque erroris Janſeniani. In omnium quippe sententiâ gratia illa, quæ respectu unius actus est tantum *sufficiens*, respectu alterius, & qui sui ipsius immediatus ac proprius est, *efficax* esse debet. Nam in sententia Congruistarum illa gratia, quæ est semper *sufficiens*, dum excitat actus voluntatis atque intellectus, & non est *efficax* & congrua, sive quia liberum arbitrium non ei cooperatur, sive quia non datur in tali congruitate, in qua liberum arbitrium cooperaretur; illa, inquam, gratia respectu eorundem actuum intellectus, & voluntatis, quos excitat, *efficax* est: atque ut diximus cum Suarezio §. 2. num. 9. auxilium quod supponitur actu datum *includit omnia auxilia prævenientia* in ordine ad priorem dispositionem, & respectu ulterioris actus est tantum *remote sufficiens*. Et revera quomodo hi, alique omnes Theologi demonstrant dari gratiam *sufficientem* distinctam ab efficaci, nisi quia Deus quibusdam inspirat bona desideria, ut converti possint, qui tamen converti nolunt? Nisi quia Deus stat ad ostium & pulsatur, nec tamen omnes aperiunt pulsanti? Nisi quia multi vocationem divinam accipiunt, & venire tamen detrectant? Certe hisce argumentis probatur dari *sufficientem* gratiam ab efficaci distinctam Cardinalis Bellarminus lib. 1. de Gratia & lib. arbitrio cap. 11. cui, ut diximus, omnes alii Theologi hac in parte assentiuntur. Gratia ergo *sufficiens* vocationem divinam, pulsationem, & inspirata bona desideria operatur, horumque effectuum comparatione *efficax* est, suorumque actuum operatrix.

VI. Eadem est Thomistarum opinio; nam Alvarez lib. VIII. de Auxiliis disput. 80. num. 2. hanc propositionem demonstrat, *Omne auxilium sufficiens comparatione unius actus, semper efficax est respectu alterius, ad quem efficiendum decre-*

5.
Gratia sufficiens efficax est respectu actuum, ad quos datur, juxta Congruistas.

Bellarmin.
tom. 4. nov.
edit. Pen.
pag. 226. col. 1.

6.
Etiam juxta Thomistas.

G 2

decre-

Didacus Alvarez de Auxiliis, edit. Lugd. pag. 641.

Gonzales de Leon, edit. Leodii pag. 344.

Th. Lemos lib. 4. pag. 56. col. 2.

7. Duplex differentia Thomistarum à Janzenio.

decreto absoluto divina voluntatis destinatur, &c. prout scripsi tom. 3. de Theologicis disciplinis pag. 102. ubi tamen errore typographi pro *disput.* 80. impressum legitur, *disp.* 8. Addit eo loci Alvarez: *Hanc sententiam docent communiter recentiores Thomistæ, præsertim M. Medina 1. 2. q. 109. art. 10. circa finem.* Joannes item Gonzales Controv. v. art. 7. thesim istam demonstrat invictis argumentationibus: *Afferendum est resolutorie. Auxilium sufficiens est efficax respectu actus indeliberati intellectus, & voluntatis, & respectu consultationis de amplectendo fine vel objecto, & respectu aliorum actuum imperfectorum; quales sunt consideratio peccatorum inferni, turpitudinis peccati, attritionis, &c.* Thomas quoque de Lemos libro. iv. Panopliæ parte 2. tract. 3. cap. 7. *Communis, inquit, & vera Thomistarum sententia est, quod omne auxilium sufficiens comparatione unius actus semper est efficax ratione alterius, ad quem efficiendum ex absoluto, & efficaci decreto voluntatis divina ordinatur.*

VII. Evidens hinc est latissima Thomistarum à Janzenistis discrepantia. Quamquam enim posteriores Janzeniani jactitent se, dum ajunt nunquam interiori gratiæ resisti, & ex gratia consequi necessitate bonum opus, sermonem instituire de gratia duntaxat efficaci, & de necessitate sequenti, non rejecta gratia ad sensum Thomistarum *sufficiente*, nec libertate indifferentiæ *in actu primo*; manifestum est tamen hæc inania esse subterfugia, & Janzeniano systemati repugnare. Cum enim in hoc systemate, seclusa delectatione victrici, necessum sit, ut voluntas in parvis desideriis & conatibus hæreat? consequenter gratia, quæ non inspirat delectationem victricem renitentis concupiscentiæ, conferre non potest veram recte agendi potestatem; siquidem ubi est necessitas obtemperandi motibus concupiscentiæ, nequit esse libera potestas ad obediendum Deo, nondum conferenti gratiam necessariam ad motus illos concupiscentiæ frændos. Illa quippe necessitas, & libertas consistere simul nequeunt. Nec inducta à Janzenianis necessitas dici potest *necessitas consequens*; cum enim soli coactioni opponatur, ac sit ejusdem generis ac necessitas illa, qua omnes volunt esse beati, qua Deus se ipsum diligit, & qua Sanctorum spiritus in cælis adherent summo Bono, ut diximus §. 2. num. 2. est necessitas *antecedens*, & quæ libertatem indifferentiæ omnino excludit. Igitur

Thomistæ ab hæresi, quæ in præmissis damnatis propositionibus continetur, duplici ex capite dissident: primo scilicet, quoniam etsi naviter pugnent pro gratia illa, quæ à nullo duro corde respuitur, tradita ab Augustino de Prædest. SS. cap. 8. num. 13. & hujusmodi gratiæ nunquam resisti concedant; præter hanc tamen gratiam efficacem, & cum actu conjunctam, agnoscunt *sufficientem*, quæ ulterius in sententia Thomistarum complurium confert *expeditam completamque potentiam*, & huic gratiæ resisti concedunt, alieni propterea à Janzenio, qui nullam Salvatoris agnovit gratiam, ea excepta, quæ effectum infallibiliter operatur, ut constat ex libro 2. de Grat. Christi cap. 17. & 25. atque ex aliis locis, de quibus num. 1. & 4. necnon §. 3. num. 3. Alio etiam in capite Janzenianis Thomistæ adversantur, quod hi propugnantes necessitatem gratiæ victricis ut voluntas applicetur ad actum, tamen doceant non posse cum eadem gratia componi dissensum & reluctantiæ, quod est idem ac adstruere necessitatem tantummodo *consequentem*, nihilo tamen minus liberum arbitrium *in actu primo* immunem à necessitate fatentur; contra vero Janzenius libertatem indifferentiæ penitus è medio sustulit, ut sæpenu-mero dictum est.

VIII. Quemadmodum Thomistæ, ita Augustiniani, qui duarum delectationum propugnans systema, distant à Janzenianis erroribus quam longissime. Non enim parvam, robustamque delectationem in alio sensu defendunt, nisi in quo laudati Thomistæ explicant sufficientis, & efficaci gratiæ energiam: Et quamquam id asserat, demonstratque Antoninus Massoulié inter Thomistas illustris, ut diximus §. 2. num. 6. lubet tamen rursus idem confirmare expedita ac brevi Augustiniani systematis cum Thomistico collatione. Principio itaque Thomistæ docent sufficientem gratiam esse omnino idem, ac excitantem, & nihil esse aliud, quam *vocationem, & tactum, quo Deus cor hominis tangit per illuminationem intellectus, & excitationem voluntatis*, ut inquit prælaudatus Alvarez *Alv. pag. disp. 74. num. 1. atque nos pariter suff. 618.* sufficientem gratiam illam appellamus, quæ excitat *pium animi motum, & bonam voluntatem*, ut diximus lib. 14. cap. 8. Illi inquirunt auxilium sufficiens dici efficax *De Th. disp. tom. 3. pag. 95.* comparatione actus imperfecti, quem producit, sufficiens vero comparatione effectus, ad quem excitat, & ad quem *ultimate ordinatur*, ut constat ex præcedenti

8. Cum Thomistis conveniunt Augustiniani circa gratiam sufficientem.

Alv. pag.
641. De
Theolog. di-
scipl. tom. 3.
pag. 102.

ti num. 6. atque ex ipso Alvarez disp. 80. num. 2. & nos itidem scripsimus citato cap. 8. *Gratia sufficiens, quæ imperfectum actum, aliquam scilicet mentis collustrationem, ac pium voluntatis motum producit, etiam si ad actum non trahatur, ex se ad illum ordinatur, ad illum excitat, ad illum etiam, nisi reluctaret per-versa voluntas, foret efficax.* Auxilio sufficienti hoc adscribunt Thomistæ, quod tribuat posse; non tamen ut dicatur sufficiens requirunt, quod sit ita sufficiens, ut ad operandum non sit necessarium aliud auxilium tribuens actualiter operari, ut ait prælaudatus Alvarez disp. 79. num. 4. & 5. ac nos parite fatemur pag. 100. 103: *per gratiam sufficientem dari nobis potestatem implendi divina mandata, eamque veram & propriam, sed non taliter validam & expeditam, ut ad ponendum actum non sit necessaria gratia efficax; & rursus in pia illa affectione, quam per gratiam sufficientem nos dicimus hominibus inspirari, tribuitur operis non quidem executio, sed vera potestas, quamquam non ita expedita, ut re ipsa prodeat in actum: ideoque sufficiens est gratia quælibet, quantumvis minima, licet requiratur gratia prædeterminans, ut ad actum reapse applicetur.* Habes ergo circa sufficientis gratiæ definitionem, effectum, atque energiam Augustinianos, ac Thomistas omnino consentientes.

9.
Etiam circa
gratiam effi-
caciem.

IX. Videndum modo, num iisdem principiis innitatur Thomisticum, & Augustinianum systema, quantum ad Gratiam semetipsâ efficacem. Profecto huiusmodi gratiæ adversantes nobis æque, ac Thomistis opponere dogma Jansenianum vidimus in præfatione præcedentis voluminis: & eadem ratione, iisdemque monumentis utrosque defendere inconcussa Majorum nostrorum statuta evincit primus hujus dissertationis §. num. 10. 11. & 12. Postulat ratio necessitudinis, ut quemadmodum simul impetimur, & proscindimur, ita juncto fœdere, collatisque viribus adversantium conatus reprimere studeamus. Me itaque doctissimorum virorum fidei, & clientelæ committens, quid de gratia victrici statuerim, absque ulla ambiguitate proponam. Acceperam à Didaco Alvarez (hunc unum in præsentia laudo, quoniam de Auxiliis accuratissime pertractavit, atque in his, quæ modo in controversia posita sunt, habet consentientes Thomistas omnes) acceperam, inquam, à Didaco Alvarez disput. 83. num. 8. *auxilii efficacitatem non dependere ex*

Alv. pag.
665. & 668.

complexione naturali subiecti, neque ex

*aliis accidentibus illius, & auxilia efficacia infallibiliter inducere effectum, ad quem dantur, & hanc certitudinem & infallibilitatem non fundari in præscientia media: atque his quamlibet subscribens lib. 14. cap. 8. affirmavi, quod Deus adjuvet illum tantum, istum non tantum, non pendere à circumstantiis extrinsecis personæ, loci, vel temporis, neque à præscientia boni usus arbitrii, sed à secreta æquitatis ratione, & potestatis divinæ excellentia; & cap. 9. Sententia est Thomistarum, & Augustinensium omnium, gratiam efficacem esse se ipsa, non talem reddi aut cooperatione liberi arbitrii, aut ex circumstantiis congruis, atque certissime & infallibiliter cum effectu conjunctum esse. Omnino itaque in explicanda gratiæ efficacitate, ejusque origine repetenda à Dei voluntate ac potestate, seclusa scientia media, & Congruistarum circumlocutionibus rejectis, cum Schola Thomistica convenimus. Deinde concordissimi quoque sumus in eadem gratiæ efficaci definienda, & demonstranda. Alvarez enim disput. 82. num. 3. ait illud esse auxilium efficax, quo Deus facit ut faciamus, & operatur ut operemur, non solum suadendo, alliciendo, invitando, aut aliter, etiam interius, moraliter attrahendo, sed etiam vere, & efficaciter faciendo, ut ipsum arbitrium à Deo motum, & excitatum se libere determinet ad operandum, & operetur. Id vero probat ex verbis Ezech. 36. 26. ex Augustino de Prædest. SS. cap. 10. & de Grat. & lib. arbitrio cap. 16. Atque hæc omnia iisdem fere verbis, & productis iisdem omnino Augustinianis testimoniis tradita & comprobata inveniuntur præcitato capite 9. libri XIV. Theologicarum disciplinarum. Igitur etiam in Gratia efficaci describenda, & in delectu argumentationum, quibus defenditur, conjuncti Thomistis sumus fœdere indissolubili. Postremo, quod attinet ad modum operandi ejusdem gratiæ effectricis, nil in Thomistarum & Augustinensium libris usitatus, nil expressum magis & frequens, quam ex Gratia efficaci consequi effectum infallibiliter, nec posse cum illa componi voluntatis dissentium, at nihilominus effectum consequi illas penitus libertate. Quapropter Alvarez disput. 122. num. 17. inquit: *Posita gratia efficaci in libero arbitrio, infallibiliter sequitur, quod ipsum liberum arbitrium pie operetur, ut hæc duo simul sint impossibilia, quod scilicet gratia efficax ponatur in homine, & homo actu dissentiat: & num. 20. Per gratiam prævenientem prædicto modo efficacem non destruitur**

Tom. 3. de
Theol. disc.
pag. 102.
sic p. 687.

Dr. Theolog.
discipl. pag.
106.

Alv. pag.
981. & 983.

libertas arbitrii, nec usus actualis illius impeditur. Ego item lib. 14. cap. 11. hæc De Theol. dif. scripsi: *Aliud est posse dissentiri, aliud dissentiri reapse: stat quippe sine actupotentia, & plura possumus facere, quæ non facimus: dum excitamur auxilio efficaci, infallibiliter assentimur; possumus tamen non assentiri: infallibilitas actus excludit negationem actus, minime vero infert negationem potentie ad non agendum.* Sive ergo de gratia sufficienti, sive de gratia efficaci loquamur, paucis exceptis, quæ ad institutam velitationem nequaquam spectant, eandem sententiam Thomistæ & Augustiniani propugnant.

10. Discrepan-
tia Thomista-
rum quo-
rumdam ad
præsentem
controver-
siam nil fa-
cit.

X. Dixi, *paucis exceptis.* Haud enim immemor sum eorum, quæ animadverti tom. 3. pag. 96. sentire nempe Thomistas, *quod auxilium sufficiens & efficax inter se specie differant, & natura.* Verum hæc opinio, licet communior, non est tamen in Thomistarum Scholis unica: neque ad rejiciendam Jansenianam hæresim necessum est gratiam sufficientem statuere ab efficaci, ut inquit Scholastici, *entitative* distinctam; sed satis est, si admittatur aliqua gratia Christi, cui voluntas humana resistat, & si agnoscatur sub gratia efficaci illa & immunis à necessitate libertas. Demonstravi enim §. 2. num. 4. & seq. etiam inter Thomistas adinveniri Theologos præstantissimos, qui docent eandem gratiam, quæ in uno est efficax, in altero esse tantum sufficientem, neque *entitative* sua efficacem à sufficiente distingui, sed penes intensionem graduum, quibus superat malitiam voluntatis humanæ; atque id ab Antonino Massoulié censeretur percommo- dum ad explicandum, quomodo, si non sequatur effectus, minime id oriatur ex divina motione, sed ex prava hominis reluctantia; quæ nisi foret adeo pervicax & effrenis, ultro eidem divinæ motioni subiceretur, eique voluntas libere obtemperaret. Nulla ergo ratione ad Jansenianam spectat hæresim, quod *entitative* illam auxiliorum distinctionem rejicias, vel tradas. Imo si hæc esset Jansenismi tessera; non tantum Massoulié, & huic adherentes Thomistæ à Gravesonio commendati, verum etiam Medistæ, & Congruistæ omnes non possent notam Janseniani erroris effugere. Quisquis enim ait gratiam esse efficacem ex cooperatione voluntatis humanæ, aut ex loci, ac temporis congruitate, nequit distinctionem illam admittere: sed asserere debet *gratiam efficacem non includere rem aliquam, vel motionem, vel quali-*

Fide §. 2.
num. 25.

Suarez O-
pusc. 3. pag.
317. edit.
Lugd.

tatem, vel quicquid illud sit, quam non includit gratia non efficax, ut inquit Suarez lib. 3. de Auxiliis cap. 14. sive, ut inquit auctor nuperrimus, adiutorium sine quo, & quo esse unum, & idem entitative, distinctumque penes adjunctum extrinsecum. Ab hac tamen Congruistarum sententia eos longe recedere, qui negant motioni efficaci antecedere ex parte Dei præscientiam conditionatam, ostendimus §. 2. num. 8.

XI. Gratiam quoque gradus habere suos, quamquam id non omnes eadem ratione exponant, & à nobis quidam dissentiant, nobiscum tamen fatentur, eodemque prorsus modo explanant superius recensiti Joannes Gonzales, Antoninus Massoulié, alique, de quibus §. 2. num. 4. §. & 6. Qualemcumque autem viam ineant, Augustinenses, ac Thomistæ singuli affirmant cum Augustino lib. 2. de peccat. mer. cap. 5. à Deo illum *adjuvari tantum, illum autem non tantum, istum illo, illum isto modo;* cum D. Angelico 1. 2. q. 112. art. 2. ad 3. *quandoque hominem à Deo moveri ad ali- quod bonum, non autem perfectum, quandoque autem statim perfecte moveri, & subito gratiam, sanctificantem, accipere:* & 2. 2. q. 34. art. 3. ad 1. *Spiritus Sanctum movere mentem hominis plus, vel minus, secundum suam voluntatem.* At quid est adjuvare illum tantum, illum non tantum? quid est excitare quandoque ad bonum non perfectum, quandoque vero ad perfectum? quid est movere plus, vel minus, nisi in uno per gratiam prævenientem pium duntaxat desiderium, & conceptionem quamdam virtutis, in altero fidem & conversionem, in quibusdam statim flagrantissimam charitatem divina inspiratione producere? Hoc quidem nos, non alio modo, gradus, energiam & œconomiam gratiæ explicavimus tom. 3. pag. 99. parum in verbis, nihil in re à Thomistarum doctissimis discrepantes.

XII. Ulterius si differentia est aliqua in expedienda ea quæstione, quæ omnium est difficillima, quomodo scilicet cum gratia efficaci cohareat humana libertas: unanimiter tamen Augustiniani ac Thomistæ fatemur dari in statu nature lapsæ sub gratia victrici *libertatem indifferentiæ*, quam denegare præcipuus character est dogmatis Janseniani, ut ostendimus §. 3. num. 2. Quantum vero operis pro ipsa libertate indifferentiæ vindicanda tom. 3. à pag. 170. usque ad

Em. Ignat.
La de la gaudi-
in Praxim
Th. Mystica
lib. 7. q. 3.
num. 438.

11. Concordant
etiam Thom.
& August. in
astruendis
gradibus
gratiæ.

Aug. tom.
10. pag. 43.

S. Thom. tom.
xi. pag. 258.
Idem tom. 12.
pag. 56. 2.

12. Item in con-
ciliatione li-
bertatis in-
differentiæ
cum gratia
efficaci.

ad pag. 192. atque in aliis locis compluribus contra Jansenianos impenderim, necessum non est in mentem legentium revocare. Certe perniciosum istud hæreseos caput non vitavimus modo, sed præcidimus atque amputavimus. Quod si in concilianda libertate cum gratia ego usus ubique sum regula, quam præmisi tom. 1. pag. 238. eo loci omnes alias, quæ à Thomistis adhibentur, produxi, explicavi, & ad unum eundemque sensum redegi. Imo ipsam regulam ab Antonino Massoulié prius traditam, doctrinæ Sancti Thomæ concordem esse, apparet ex præcedenti §. 3. num. 8. Hæc cum ita sint; manifestissimum puto, quomodo Thomistæ, & Augustiniani Theologi eodem prorsus modo adversentur hæresi Jansenianæ, idem de gratia sufficienti, idem de gratia efficaci, idem de libertate indifferentiæ tradentes, paucis illis exceptis, quæ nuper commemoravi, & quæ nullam ingerere possunt Janseniani erroris suspensionem.

vide de 7b.
disc. tom. 1.
p. 238. &
tom. 3. pag.
126.

13.
In quibus à
Jansenio dis-
ferant etiam
ii. qui gra-
tiam in dele-
ctatione vi-
ctrici consti-
tuunt.

Boucat tom.
7 pag. 922.
edit. Rorho-
magi.

XIII. Quod ergo diximus num. 7. de sententia inter Thomistas communiore, distare illam quam maxime à Janseniana, asserendum quoque est de nostra constituente gratiam efficacem in delectatione victrici. Hinc Antonius Boucat, qui Thomistis ubique adhæret, differt. 3. de Gratia art. 4. sect. 2. ait, Jansenium innixum eisdem Calvinii principiis, defendere gratiam per se efficacem, eamque necessitantem, quoniam repetit ejusdem efficaciam à delectatione celesti indifferentiam voluntatis activam absorbente: addit ita gratiæ & concupiscentiæ gradus à Jansenio constitui, ut inde consequatur libertatis exitium, quoniam in ejus systemate delectatio superabundans necessario applicat voluntatem ad actum. V. G. si adsint quatuor concupiscentiæ gradus, gratiæ vero tantum duo, delectatio terrena vincit celestem, & necessario compellit voluntatem ad peccandum; &

consequenter demonstrat Augustinianum systema longe distare à Janseniano. 1. Quia Jansenius contendit delectationem in gradu superiori concupiscentiæ necessario trahere voluntatem ad bonum: Theologi vero Orthodoxi libere, & electione præsupposita. 2. Jansenius scribit delectationem celestem in gradu inferiorem delectatione terrena istum non posse superare, adeoque in hac hypothesis hominem necessario compelli ad peccandum: ab hoc proposito abhorrent alii Theologi, & contendunt quamlibet delectationem celestem posse vincere oppositam; adjicitque Boucatius discrimina alia; 3. Quia Jansenius docet nullam esse gratiam sufficientem: alii autem Theologi gratias sufficientes admittunt. 4. Jansenius actum aliquem eo ipso liberum dicit, quo fit spontaneæ & cum advertentia: alii insuper requirunt, ut procedat electivæ à potentia. 5. Jansenius ait, impossibile esse posita delectatione superiori elicere actum oppositum: sed contra alii omnem procul faciunt impossibilitatem, & docent voluntatem manere liberam sub dominio tam gratiæ, quam concupiscentiæ. 6. Jansenius reponit totam gratiæ energiam in delectatione celesti; alii vero in delectatione simul, & maxime in virtute intrinseca gratiæ. Denique concludit Boucat: Theologi de quibus agitur, damnant quinque propositiones, & contrarias ex professo docent, remanente perfecta gratia cum libero arbitrio concordia. Hæc, licet in plura divisa capita, commonstrant duos illos Janseniani systematis characteres, de quibus egi §. 3. & evincunt procul recedere ab hæresi, quam continent secunda, tertia, & quarta Jansenii propositiones, Augustinianos pariter ac Thomistas, qui sufficientem gratiam, cui resistitur, & gratiam effectricem, quæ libertatem indifferentiæ non aufert, firmiter profitentur, unanimiter tradunt, invicte propugnant.

